

En kvinna ställs mot

Bland de 18 kandidater som ställer upp i presidentvalet i oktober finns bara en kvinna – den 41-åriga läkaren och trebarnsmamman Massouda Jalal. Hon är en orädd kritiker av den sittande regeringen och krigsherrarnas mångåriga maktspel i landet.

Text & bild: Natasha Brieger

– Folk är trötta på krig och förstörelse och de är trötta på korrupta ledarskap som utövar sin makt genom påtryckningar och hot. Jag är den enda kandidaten som inte har blod på händerna.

Hon ser det höga antalet registrerade väljare, över 90 procent av den röstberättigade befolkningen enligt statistik från FN, som ett bevis på att de flesta Afghaner efterlyser ett mer demokratiskt samhälle. Hon förvänas inte heller över den höga andelen kvinnor (cirka 41 procent) som är röstregistrerade, eftersom kvinnor som hon säger har lidit mest och är särskilt angelägna om förändring.

Vill ge kvinnorna mod

– Jag hoppas kunna ge afghanska kvinnor mer mod och självförtroende, att ”väcka dem” och få dem att stå upp för sig själva. Men i ett land som Afghanistan, där 9 av 10 kvinnor är analfabeter och där vi är socialt, kulturellt och ekonomiskt underställda våra män kommer det dröja länge innan kvinnor kan anses vara självständiga och jämlika.

Massouda Jalal inledde sin politiska karriär för två år sedan, när hon utmanade

Massouda Jalal är den enda kvinnliga presidentkandidaten i oktobervalet. Hon säger sig ha en fördel jämfört med de andra kandidaterna som hon menar är korrupta och utövar makt genom påtryckningar och hot.

Karzai under den första Loya Jirgan (det traditionella rådsrådet där han valdes till president). Hon hade tidigare gjort sig känd som läkare i Kabul under inbördeskriget och som chef för FN:s flyktingorgan UNHCR i slutet på 1990-talet. Talibanregimen tvingade henne att bära burka och en gång sattes hon i fängelse. Som presidentkandidat uttalar

hon sig kraftfullt mot ”fundamentalister, terrorister och snarkungar” och säger

sig stå för en politik som tar avstånd från alla former av diskriminering – vare sig det handlar om kön eller etnicitet. Ord som ”jämlighet” och ”social rättvisa” upprepas flera gånger under vårt samtal. Hon betonar även betydelsen av ”det internationella samfundet” för Afghanistans framtid.

Saknar makt och medel

Själv hade hon också hoppats på ett större stöd utifrån. Som enda kvinnliga kandidat har hon visserligen fått en hel del internationell medieuppmärksamhet, men hon saknar både makt och medel

Massouda Jalal

Ålder: 41 år
Född: Kapisa provinsen
Politisk inriktning: Oberoende
Familj: Man och tre barn
Yrke: Läkare
Aktuell: Enda kvinnliga representant i Afghanistans presidentval i oktober.

17 män

Tyck till: Hur ser du på presidentvalet?

Av: Anayatullah Alami & Natasha Brieger

**Surgan Singh,
symaskinsförsäljare:**

– Det är bra med val
– bara det är rättvist. Och
hur pass rättvist det blir
vet vi ju ännu inte.

**Haji Hazrat Mohammad,
säljer torkad frukt:**

– Genom valet kommer människor äntligen att få sin röst hörd. Jag hoppas att vi får en president som arbetar för utvecklingen av vårt land.

Nadia, journalist:

– Valet är ett steg mot demokrati, men jag tycker att mer kraft borde ha lagts på förberedelserna, framförallt avväpnandet av krigsherrar. Som det är nu kommer människor inte att kunna rösta fritt.

**Sayed Ghulam,
försäljare av insektsspray:**

– Valet är bra! Det kommer att hjälpa oss att välja rätt person. En person som kan leda vårt land.

**Imran Khan, vice kapten
för Afghanistans cricket-
landslag:**

– Valet är bra! Det kommer att ge oss en president som är vald av folket och som kommer hjälpa oss att bygga upp vårt land på nytt.

**Abdul Hai,
studerar juridik och
statskunskap vid Kabuls
universitet:**

– Det är ett skenval! Karzai använder sin nuvarande ställning för att driva sin kampanj. Alla vet att han kommer vinna hur vi än röstar och att han kommer sitta kvar i minst åtta år. Men som vi säger i Afghanistan: ”i en stad av blinda är den enögde kung”.

**Dil Afroz Zeerak,
författare:**

– Tyvärr har det förekommit många misstag under registreringsprocessen, särskilt på landsbygden. Väldigt många människor har inte fått sina röstkort, ofta för att de som arbetar med registreringen sällan kan pashto och har stavat fel på namn på byar och distrikt.

att föra ut sitt budskap i landet.

– Varför finns det inga pengar för valkampanjer? frågar hon. De andra kandidaterna har både militär makt och miljontals dollar.

Massoudas kampanjkontor är inhytt i en lägenhet i det gamla sovjetiska bostadsområdet Microrayon, där tvättlinor draperade med allsköns kläder i alla möjliga färger pryder grå fasader fulla av skotthåll. Stora grupper av kvinnor och studenter vallfärdar hit och slussas in och ut av Massouda Jalals man, för att ta en kopp te, byta några ord och hämta valaffischer och flygblad

som ska spridas på Kabuls gator och ute i provinserna.

– Alla arbetar ideellt, säger hon.

Som frispråkig kritiker har Massouda Jalal både hotats och förlöjligats. Under Loya Jirgan i juni 2002, där hon öppet utmanade Karzai, beordrade nuvarande försvarsminister general Fahim hennes man att ”hålla rätt på sin hustru”.

Flera afghanska tidningar har också publicerat artiklar där Massouda Jalals man, som är professor vid Kabuls universitet, sägs vara hjärnan bakom hennes politiska karriär. Men

trots sin utsatta position säger sig Massouda Jalal inte vara rädd och hon har hittills vägrat att ha livvakt.

Optimistisk

Få bedömare tror på allvar att Massouda Jalal kan utmana de mäktigare kandidaterna i valet i oktober. Själva är hon mer optimistisk.

– Jag är stolt över att vara den första kvinnliga presidentkandidaten i Afghanistans historia. Om valet verkligen är fritt, rättvist och demokratiskt har jag en god chans att vinna. ■